

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน
ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี¹

Factors Affecting the Effectiveness of Good Governance of Village and
Subdistrict Leaders in Ban Mi District Lopburi Province.

นิรันดร์วลี กองเผือก²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 3) เพื่อเสนอแนะการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน และผู้บังคับบัญชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 กลุ่ม รวมจำนวน 265 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า

- 1) ปัจจัยภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
- 2) ปัจจัยหลักธรรมาภิบาลมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

คำสำคัญ : กำนันผู้ใหญ่บ้าน , ภาวะผู้นำ , ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The objectives of this research aimed 1) to study the leadership of the village headman that affected an implementation, 2) to study the Good Government Governance Principles of the village headman that affected an implementation, and 3) to suggest the leadership development of the village headman that affected an implementation of Good Government Governance Principles in Ban Mi District, Lopburi Province. This research was a quantitative research with instruments including, the first, questionnaire by 265 people of sample group, i.e., village headman, people, and commandant, the second, statistics used in data analysis, i.e., the percentage, mean, a standard deviation, the Pearson product-moment correlation, and the Multiple Linear Regression by 0.05 of statistical significance configuration. Results 1) Leadership factors affected an implementation of the village headman in Ban Mi District, Lopburi Province. 2) Good Government Governance Principles factors affected an implementation of the village headman in Ban Mi District, Lopburi Province.

Keywords : Village headman, Leadership, Implementation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กำนันผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นกำลังสำคัญของฝ่ายปกครองที่ปฏิบัติหน้าที่งานอยู่ในท้องที่ตำบล หมู่บ้านทำหน้าที่ปกครอง ดูแลทุกข์สุขของราษฎรและช่วยเหลืองานของส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งกำนันผู้ใหญ่บ้านได้กำเนิดและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 และตราบจนปัจจุบันยังคงกล่าวได้ว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสถาบันที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในเขตการปกครองที่เรียกว่าตำบลหมู่บ้าน โดยมีแนวคิดรวบยอดทางกฎหมาย และการบริหารราชการรวมกันว่าเป็น “การปกครองท้องที่”

กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดราษฎรมากที่สุด และหมู่บ้าน คือ หน่วยการปกครองระดับรากที่กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ หลายคนอาจมองข้ามการทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยมองข้ามไปยังการปกครองในระดับอำเภอ จังหวัด ประเทศ แต่อาจลืมไปว่าผู้ปฏิบัติงานที่คอยขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐให้ประสบผลสำเร็จเป็นส่วนเชื่อมระหว่างภาครัฐกับประชาชน ก็คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เรียกได้ว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน คือ ผู้ปิดทองหลังพระ ที่แท้จริง

ด้วยอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีอยู่หลายด้าน รวมถึงการต้องดูแลทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ของตนเอง และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งการที่จะทำให้การปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านประสบผลสำเร็จ ตัวของกำนันผู้ใหญ่บ้านเอง จึงจำเป็นต้องมีทักษะพิเศษที่จะนำพาตำบลหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้า กล่าวคือ กำนันผู้ใหญ่บ้านควรมีความเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ มีปฏิสัมพันธ์ไหวพริบและความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหา มีทักษะการสื่อสารที่ดี นอกจากนี้แล้ว สิ่งสำคัญที่กำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมี คือ ความซื่อสัตย์ สุจริต การยึดมั่นในศีลธรรมและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

จากอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันในข้างต้น เห็นได้อย่างชัดเจนว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่ทำงานใกล้ชิดราษฎรในตำบลหมู่บ้านมากที่สุด ประกอบกับปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายและโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับตำบลหมู่บ้านจำนวนมาก เรียกได้ว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน ต้องทำงานกับทุกกระทรวง ดังนั้น จึงถือได้ว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน คือ ผู้นำ ของตำบลหมู่บ้าน การเป็นผู้นำที่ดีจะนำพาตำบลหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้า ราษฎรในพื้นที่อยู่ดีกินดี ผู้นำที่ดีจึงควรมีความเป็นผู้นำและนอกจากมีความเป็นผู้นำแล้ว การที่จะนำพาตำบลหมู่บ้านไปสู่ความสำเร็จอย่างแท้จริง ผู้นำต้องเป็นผู้นำที่ยึดหลักการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยศึกษาว่าภาวะผู้นำและหลักธรรมาภิบาลมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ทั่วประเทศ

คำถามในการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี หรือไม่
2. หลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อเสนอแนะการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

Bass (1990, pp. 79-81) ได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับผู้นำมากกว่า 163 เรื่อง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1948-1970 จนทำให้เขาสามารถระบุคุณลักษณะของผู้นำที่ดีว่าขึ้นอยู่กับคุณลักษณะ 6 ประการ คือ คุณลักษณะทางร่างกาย ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และคุณลักษณะทางสังคม ซึ่งในแต่ละคุณลักษณะสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะทางร่างกาย (physical characteristics) ประกอบด้วย ความแข็งแรง รูปร่าง ความสูง น้ำหนัก ซึ่งกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลกับคุณลักษณะทางร่างกายให้ผลลัพธ์ที่ขัดแย้งกัน เช่น การมีส่วนสูง และน้ำหนักมากกว่าไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ว่าความเป็นผู้นำจะมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือไม่ แต่ก็มีองค์กรจำนวนมากเชื่อว่าบุคคลที่มีรูปร่างส่วนใหญ่จะจำเป็นต่อการเชื่อฟังของผู้ตาม ซึ่งก็สามารถอธิบายได้อยู่บนพื้นฐานของอำนาจ การบังคับหรือความกลัวแต่ในขณะเดียวกัน Mahatma Gandhi, Napoleon, Stalin และ Deng Xiaoping ก็เป็นตัวอย่างของบุคคลรูปร่างเล็ก แต่ก็ยังเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ได้

2. คุณลักษณะด้านภูมิหลังทางสังคม (social background) ประกอบด้วย การศึกษา สถานภาพทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจที่ดี จะเป็นข้อได้เปรียบต่อการเข้าสู่สถานภาพทางของความเป็นผู้นำบุคคลที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ แต่สามารถก้าวสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงกว่าได้จะไปสู่ตำแหน่งผู้นำระดับสูงได้มากกว่า

3. คุณลักษณะด้านสติปัญญา และความสามารถ (intelligence and ability) ซึ่ง Bass (1990) สรุปไว้ว่า ผู้นำที่มีความรู้ มีดุลพินิจ มีทักษะในการพูดได้อย่างคล่องแคล่ว ปฏิภาณไหวพริบดี สิ่งเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ได้ในระดับหนึ่งว่าผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต้องมีคุณสมบัติเหล่านี้ อยู่ถึงแม้ว่าจะต้องศึกษาปัจจัยอื่น ๆ มาประกอบก็ตาม

4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (personality) พบว่า Bass and Avolio (1990) แสดงความคิดเห็นว่าบุคลิกภาพประกอบด้วย การมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความซื่อสัตย์ อดทนต่อความเครียด การควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความกระตือรือร้น ความตื่นตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการปรับตัว เป็นคน

เปิดเผยไม่เก็บตัว เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ จะต้องนำมาศึกษาในเรื่องของความเป็นผู้นำ

5. คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (task-related characteristic) ประกอบด้วยความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ การไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค จะต้องมีความมุ่งมั่นสูง ริเริ่มงานใหม่ ๆ ผู้ที่จะเป็นผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติเหล่านี้

6. คุณลักษณะทางสังคม (social characteristics) ประกอบด้วย ความนิยมแพร่หลาย มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีเสน่ห์ดึงดูด ความร่วมมือ ชอบสังคม นักการทูต

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

กัลยา เนติประวัติ (2544) ให้องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานราชการพลเรือน เป็นผลมาจากการประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2542 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (พ.ศ. 2542) ซึ่งประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรวจกฎหมายถูกต้อง เป็นธรรม การกำหนดกฏกติกาและการปฏิบัติ ตามกฏกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิกซึ่งในระดับองค์กร หมายถึง กฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การมาทำงานหรือเข้าประชุมให้ตรงเวลา การให้บริการประชาชนให้เสมอกันรวมถึงข้อตกลงในการสับเปลี่ยนหน้าที่กันภายในองค์กร

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ ซึ่งในระดับองค์กร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนอง ความต้องการของประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการ คือ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการ ให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ซึ่งในระดับองค์กร หมายถึง ประชาชน รู้ขั้นตอนที่จะติดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ และภายในองค์กรต้องมีความโปร่งใส ในการตัดสินใจการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดีภายในด้วย

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจ ปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติหรืออื่น ๆ ซึ่งในระดับองค์กร หมายถึง การวางระบบ การรับฟังความคิดเห็น การรับเรื่องราว

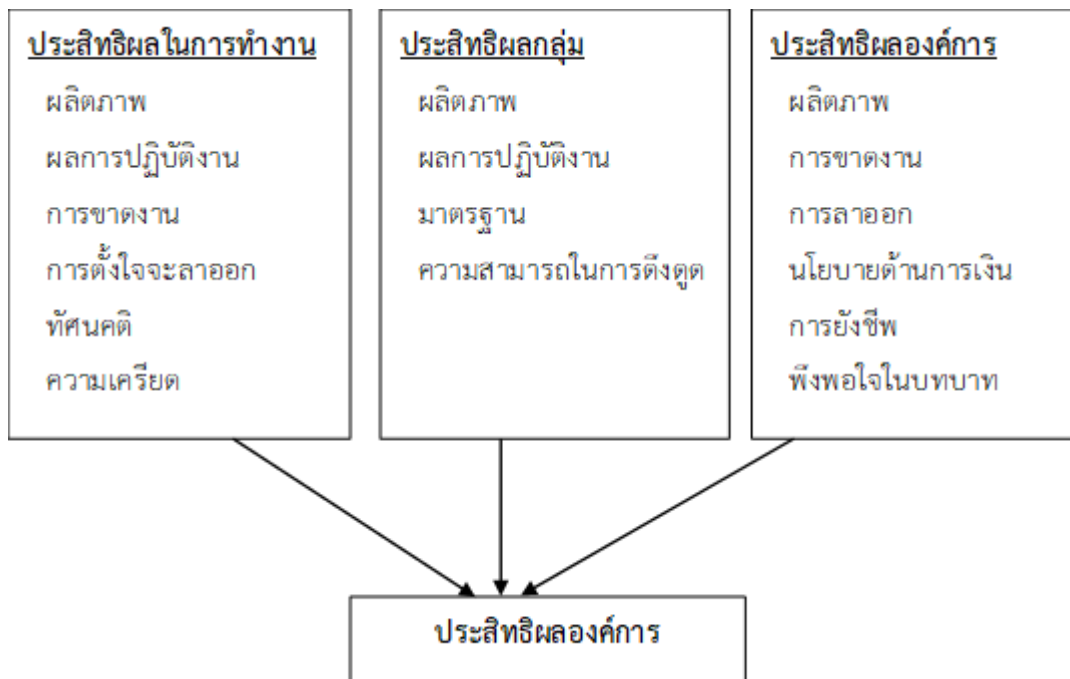
ร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และขณะเดียวกัน ภายในองค์กรเองจะต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในด้วย

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ซึ่งในระดับองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐใหม่ มีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบต่อทุกระดับมีความชัดเจน และมีรายงานประจำปีรายงานผลการปฏิบัติงานที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จจริงมาให้ประชาชนรับผิดชอบ

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

Moorhead & Griffin (2001 : 46) ให้ความหมายประสิทธิผลว่าประสิทธิผลที่สูงจะอยู่ที่ความหลากหลายของผลลัพธ์ของบุคคล ผลลัพธ์กลุ่ม และผลลัพธ์ขององค์การ ซึ่งบางครั้งความแตกต่างของประเภทก็จะทำให้ผลลัพธ์ขององค์การแตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละผลลัพธ์ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญของประสิทธิผลขององค์การ Moorhead & Griffin (2001) มีแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการที่นำไปสู่ประสิทธิผลขององค์การ ดังภาพ

ประสิทธิผลองค์การ ที่มา : Moorhead & Griffin (2001)

การจัดการกับประสิทธิผลขององค์การโดย Moorhead & Griffin (2001) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ประสิทธิภาพระดับบุคคล ประสิทธิภาพระดับกลุ่ม และประสิทธิภาพระดับองค์การ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลมีความแตกต่างกัน และให้ความสนใจในเรื่องพฤติกรรมในการจัดการ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมตามทฤษฎีแบบอย่าง ดังนี้

1.1 ผลผลิตของแต่ละบุคคล (Productivity) หมายถึง พฤติกรรมการทำงานของบุคคลที่มีผลกระทบต่ออำนาจในการผลิตความสามารถในการผลิตของบุคคลสามารถวัดได้จากผลิตภัณฑ์ (Products) หรือบริการที่เขาได้รับมอบหมายจากองค์การ

1.2 ผลการปฏิบัติงาน (Performance) หมายถึง พฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติขณะทำงาน ในองค์การหรือปฏิบัติงานตามที่องค์การมอบหมายด้วยความเต็มใจการวัดการปฏิบัติงาน โดยมองภาพรวมอย่างกว้างๆ ทั้งทางด้านพฤติกรรมและความสัมพันธ์กับคนอื่นในการทำงาน

1.3 การขาดงาน (Absenteeism) หมายถึง การไม่ปรากฏตัวของบุคลากรในระยะเวลาที่เขาต้องปฏิบัติงานมีขาดหายไปชั่วคราวหรือนาน ๆ บางครั้งการเห็นผู้คนขาดงานและพยายามสร้างค่าแก้ตัวเพื่อที่จะขาดงานหรือในบางครั้งก็จะใช้การโทรมาบอกว่าป่วยเพื่อที่จะได้พักเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งวัน

1.4 การตั้งใจจะลาออก (Turnover) หมายถึง ความคิดที่ตั้งใจจะลาออกไปจากองค์การโดยไม่กลับมาทำงานต่อไปอีก หากบุคคลผู้นั้นมีผลการปฏิบัติงานที่องค์การจะต้องเสียค่าฝึกอบรมเป็นจำนวนมากสำหรับการจ้างบุคคลใหม่มารับหน้าที่ต่อไป

1.5 ทศนคติของบุคคล (Individual Attitudes) หมายถึง ความคิดเห็นและเป็นตัวแปรที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลที่มีผลกระทบต่อระดับความพึงพอใจ ในงานหรือไม่พึงพอใจในงานความผูกพัน ในองค์การและมีผลต่อการมีส่วนร่วมที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับองค์การสิ่งเหล่านี้ เป็นบทบาทที่สำคัญของ พฤติกรรมองค์การ

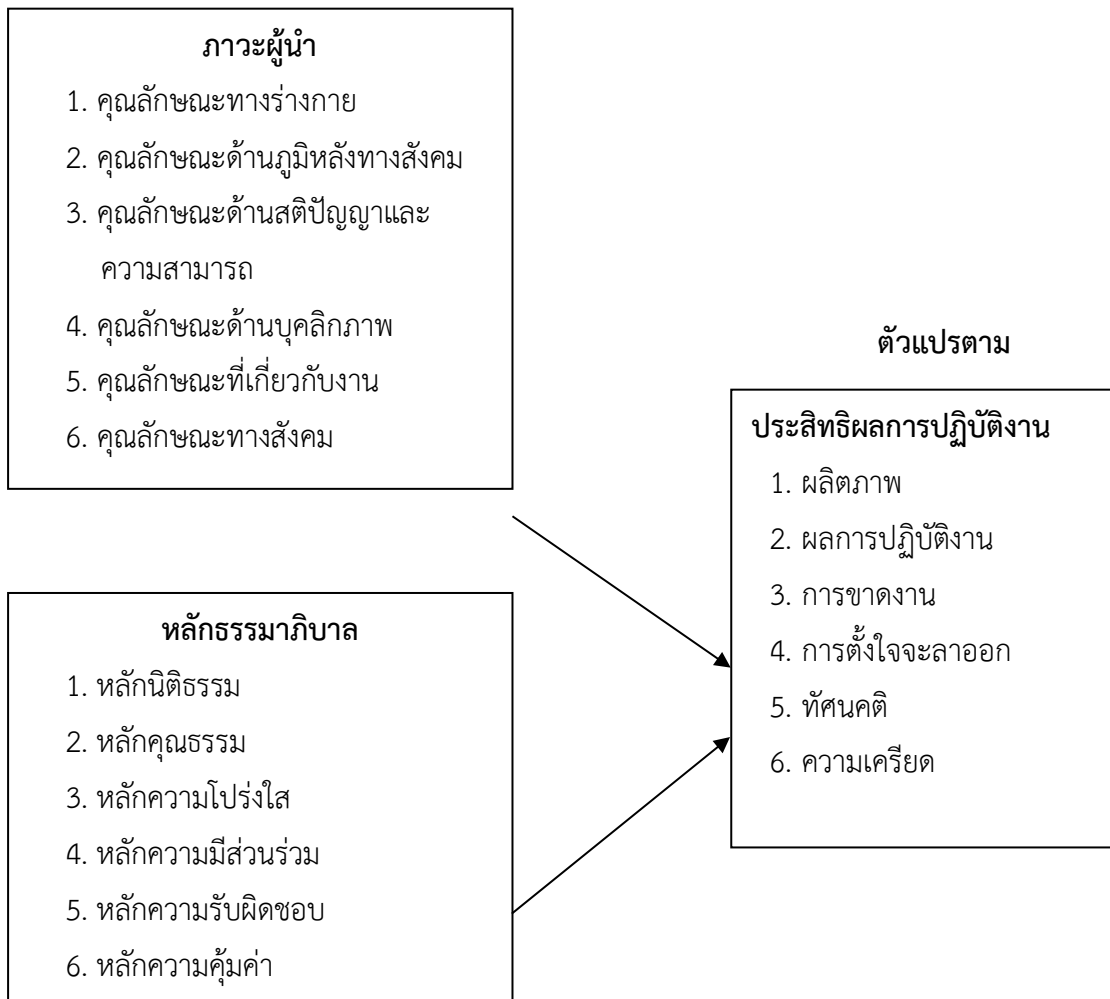
1.6 ความเครียด (Stress) หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกที่บุคคลสนองตอบต่อสิ่งเร้าทั้งด้าน จิตใจ กายภาพและเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์การ ภาวะความเครียดที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านพฤติกรรมองค์การและการปฏิบัติงาน

2. ประสิทธิภาพของกลุ่มและทีม มีองค์ประกอบของกลุ่มประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลบางตัวเกิด ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับประสิทธิภาพของกลุ่ม ตัวอย่างเช่น องค์การได้กำหนดให้บุคลากรทำงานกัน เป็นทีมร่วมกันสร้างผลงาน และผลการปฏิบัติงานคือประสิทธิภาพที่สำคัญอีกสิ่งที่จะล้มเสียไม่ได้ถึงแม้ว่า ประชากรทั้งหมด ในกลุ่มที่ทัศนคติเกี่ยวกับงานที่เหมือนกันโดยในส่วนของทัศนคติซึ่งเป็นธรรมชาติของแต่ละ บุคคล อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของบุคคลก็ต่างจากประสิทธิภาพของกลุ่ม กล่าวโดยรวมการวัดประสิทธิภาพของ กลุ่มหรือทีมก็ต้องมาจากผลลัพธ์ของประสิทธิภาพแต่ละบุคคลไม่ใช่การยึดผลลัพธ์เป็นกลุ่ม

3. ประสิทธิภาพองค์การ ก่อนหน้าเราได้มีการตรวจวัดประสิทธิภาพในการทำงานประสิทธิภาพกลุ่มแต่ ประสิทธิภาพองค์การคือบทสรุปของทั้งหมด ซึ่งเราสามารถวัดและเปรียบเทียบผลผลิตภาพของ องค์การ และยังสามารถปรับแก้ทิศทางของการขาดงานและการลาออกซึ่งผลกระทบทั้งหลายจะออกมาในรูปของประสิทธิภาพ ขององค์การ องค์การจะต้องมีการกำหนดสถานะทางการเงิน : ราคา สินค้า การลงทุน การเติบโต และอื่น ๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด คือ 157 คน ประกอบด้วย กำนัน 21 คน ผู้ใหญ่บ้าน 136 คน

2) ประชาชนในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 18,530 คน โดยใช้ตัวแทนครัวเรือนในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973 : 125) จากผลการคำนวณจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 100 ครัวเรือน ซึ่งหมายถึง การใช้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแทนจากครัวเรือน ๆ ละ 1 คน จำนวน 100 คน

3) ผู้บังคับบัญชา ซึ่งหมายถึง ผู้บังคับบัญชาของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด คือ 8 คน ประกอบด้วย นายอำเภอบ้านหมี่ 1 คน ปลัดอำเภอ 7 คน รวม 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยที่ผู้ศึกษาวิจัยได้สร้างและปรับปรุงจากการประมวลแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา เพื่อสอบถามข้อมูลโดยในการแจกแบบสอบถามจะใช้แบบสอบถาม จำนวน 265 ชุด การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้แก่ การวัดค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และการวัดค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัย (Reliability of Research Tool) การวัดค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการทำ IOC (Item objective congruence) มีเกณฑ์ว่า ค่าถามแต่ละข้อต้องมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 0.50 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นออกมามากกว่า 0.71 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง ดังนั้น แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือที่สามารถนำไปใช้งานจริง ๆ ได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการและมีประสบการณ์ เพื่อพิจารณาความครอบคลุมและความเหมาะสมของคำถาม จำนวน 3 ท่าน คือ พล.ท.ดร.ประสารโชค ฐะนุติ ดร.กฤษณนันท์ นันจรรุญ และดร.โกสิน เทศวงษ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Consistency: IOC) ได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.85

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) หรือการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามจากกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน และผู้บังคับบัญชาในเขตพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในวันประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านของอำเภอบ้านหมี่ และลงพื้นที่ใช้แบบสอบถามกับประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) หรือข้อมูลเอกสารผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารจากหนังสือตำรา และเอกสารต่าง ๆ ที่ให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำ หลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและให้นำมาใช้อ้างอิงในการเขียนรายงานผลการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 265 ชุด ตามกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การนำข้อมูลตัวแปรมาแปลรหัส (Coding) เพื่อกรอกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีเชิงพรรณนา โดยใช้การแจกแจงจำนวนและค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำและหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอย (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 157 คน ประชาชน จำนวน 100 คน และผู้บังคับบัญชา จำนวน 8 คน รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 265 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดโดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ตารางผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ตัวแปร	กลุ่ม	B	SE	Beta	t	Sig.
	ตัวอย่าง					
ค่าคงที่	1	3.358	0.280		12.011	0.000
	2	3.684	0.345		10.692	0.000
	3	2.583	0.677		3.816	0.163
ด้านร่างกาย	1	0.022	0.072	0.037	0.309	0.758
	2	-0.012	0.087	-0.019	-0.140	0.889
	3	0.500	0.801	0.974	1.000	0.500
ด้านภูมิหลังทางสังคม	1	0.015	0.080	0.025	0.194	0.847
	2	0.054	0.088	0.088	0.607	0.545
	3	0.500	0.500	0.974	1.000	0.500
ด้านสติปัญญาและความสามารถ	1	0.139	0.082	0.243	1.705	0.090
	2	-0.163	0.069	-0.254	-2.358	0.020
	3	0.037	0.145	0.107	0.253	0.842
ด้านบุคลิกภาพ	1	0.021	0.103	0.030	0.204	0.839
	2	0.008	0.093	0.012	0.084	0.934
	3	-0.045	0.085	-0.060	-0.524	0.942
ด้านที่เกี่ยวกับงาน	1	0.124	0.099	0.176	1.256	0.211
	2	0.223	0.076	0.358	2.944	0.004
	3	-0.017	0.184	-0.050	-0.092	0.942
ด้านสังคม	1	-0.045	0.085	-0.060	-0.524	0.611
	2	0.084	0.068	0.156	1.244	0.217
	3	-0.377	0.564	-0.659	-0.668	0.62
กลุ่ม	1	R ² = 0.178 F = 5.422 Sig. of F = 0.000				
ตัวอย่าง	2	R ² = 0.205 F = 4.002 Sig. of F = 0.001				
	3	R ² = 0.970 F = 5.458 Sig. of F = 0.316				

- หมายเหตุ :
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นของกำนันผู้ใหญ่บ้าน
 - 2 หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชน
 - 3 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมีตัวแปรอิสระ คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านภูมิหลังทางสังคม 3) ด้านสติปัญญาและความสามารถ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านที่เกี่ยวกับงาน และ 6) ด้านสังคม เป็นตัวแปรต้นที่มีผลต่อตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

กำนันผู้ใหญ่บ้าน มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

$R^2 = 0.178$ ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านภูมิหลังทางสังคม 3) ด้านสติปัญญาและความสามารถ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านที่เกี่ยวกับงาน และ 6) ด้านสังคม มีผลต่อตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 17.8

$F = 5.422$, Sig. of $F = 0.000$ ค่าสถิติ F ค่า P-Value ของ F มีค่าน้อยกว่า 0.05 และยังมีค่าน้อยกว่า 0.01 แสดงให้เห็นว่าโมเดลของสมการมีนัยสำคัญอย่างน้อยต้องมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และสามารถสร้างสมการเส้นตรงได้

ประชาชน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

$R^2 = 0.205$ ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านภูมิหลังทางสังคม 3) ด้านสติปัญญาและความสามารถ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านที่เกี่ยวกับงาน และ 6) ด้านสังคม มีผลต่อตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 20.5

$F = 4.002$, Sig. of $F = 0.001$ ค่าสถิติ F ค่า P-Value ของ F มีค่าน้อยกว่า 0.05 และยังมีค่าน้อยกว่า 0.01 แสดงให้เห็นว่าโมเดลของสมการมีนัยสำคัญอย่างน้อยต้องมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และสามารถสร้างสมการเส้นตรงได้

ผู้บังคับบัญชา มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

$R^2 = 0.970$ ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านภูมิหลังทางสังคม 3) ด้านสติปัญญาและความสามารถ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านที่เกี่ยวกับงาน และ 6) ด้านสังคม ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 97.0

$F = 5.458$, Sig. of $F = 0.316$ ค่าสถิติ F ค่า P-Value ของ F มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าโมเดลของสมการไม่มีนัยสำคัญไม่มีตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และไม่สามารถสร้างสมการเส้นตรงได้

ผลทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระมีผลต่อตัวแปรตาม กล่าวคือ ภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1

การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ตารางผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ตัวแปร	กลุ่ม	B	SE	Beta	t	Sig.
	ตัวอย่าง					
ค่าคงที่	1	2.502	0.322		7.774	0.000
	2	3.589	0.295		12.127	0.000
	3	-1.528	3.700		-0.413	0.751
ด้านหลักนิติธรรม	1	0.045	0.074	0.062	0.604	0.547
	2	0.087	0.104	0.141	0.835	0.406
	3	0.542	0.821	0.447	0.660	0.629
ด้านหลักคุณธรรม	1	0.150	0.080	0.209	1.885	0.061
	2	-0.023	0.116	-0.039	-0.200	0.842
	3	0.146	0.686	0.219	0.213	0.867
ด้านหลักความโปร่งใส	1	-0.026	0.094	-0.031	-0.278	0.782
	2	0.136	0.105	0.245	1.292	0.199
	3	0.500	0.500	0.638	1.00	0.500
ด้านหลักความมีความ ส่วนร่วม	1	0.253	0.075	0.320	3.364	0.001
	2	-0.100	0.086	-0.171	-1.167	0.246
	3	-0.026	0.497	-0.031	-0.278	0.782
หลักความรับผิดชอบ	1	-0.026	0.077	-0.033	-0.338	0.736
	2	0.066	0.111	0.110	0.597	0.552
	3	0.136	0.105	0.245	1.292	0.199
หลักความคุ้มค่า	1	0.073	0.075	0.089	0.977	0.330
	2	0.044	0.085	0.079	0.516	0.607
	3	0.146	0.686	0.219	0.213	0.867
กลุ่ม	1	R ² = 0.261 F = 8.841 Sig. of F = 0.000				
ตัวอย่าง	2	R ² = 0.139 F = 2.501 Sig. of F = 0.027				
	3	R ² = 0.970 F = 5.458 Sig. of F = 0.316				

จากตารางผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของหลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมีตัวแปรอิสระ คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นตัวแปรต้นที่มีผลต่อตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

กำนันผู้ใหญ่บ้าน มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

$R^2 = 0.261$ ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า มีผลต่อตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 26.1

$F = 8.841$ Sig. of $F = 0.000$ ค่าสถิติ F ค่า P -Value ของ F มีค่าน้อยกว่า 0.05 และยังมีค่าน้อยกว่า 0.01 แสดงให้เห็นว่าโมเดลของสมการมีนัยสำคัญอย่างน้อยต้องมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และสามารถสร้างสมการเส้นตรงได้

ประชาชน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

$R^2 = 0.139$ ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า มีผลต่อตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 26.1

$F = 2.501$ Sig. of $F = 0.027$ ค่าสถิติ F ค่า P -Value ของ F มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าโมเดลของสมการมีนัยสำคัญอย่างน้อยต้องมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และสามารถสร้างสมการเส้นตรงได้

ผู้บังคับบัญชา มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

$R^2 = 0.970$ ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 97.0

$F = 5.458$ Sig. of $F = 0.316$ ค่าสถิติ F ค่า P -Value ของ F มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าโมเดลของสมการไม่มีนัยสำคัญ ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม และไม่สามารถสร้างสมการเส้นตรงได้

ผลทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 พบว่า ตัวแปรอิสระมีผลต่อตัวแปรตาม กล่าวคือหลักธรรมาภิบาลมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2

สรุปได้ว่า ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 โดยรวมแล้วปัจจัยด้านภาวะผู้นำและหลักธรรมาภิบาลมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายภาพรวมของการศึกษาได้ว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาเป็นรายด้านตามความคิดเห็นของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน และผู้บังคับบัญชาแล้ว สามารถอภิปรายผลได้ว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านสติปัญญาและความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านเกี่ยวกับงาน และด้านสังคม ตามความคิดเห็นของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีภาวะผู้นำด้านเกี่ยวกับงานมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสังคม ด้านบุคลิกภาพ ด้านร่างกาย ด้านภูมิหลังทางสังคม และด้านสติปัญญาและความสามารถ ตามลำดับ ตามความคิดเห็นของประชาชน เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีภาวะผู้นำด้านเกี่ยวกับงานมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านเกี่ยวกับงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและความสามารถ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา เห็นว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านมีภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและความสามารถ ด้านภูมิหลังทางสังคม และด้านเกี่ยวกับงาน

ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม สามารถอภิปรายผลได้ว่า ตามความคิดเห็นของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีธรรมาภิบาล ด้านคุณธรรมมากที่สุด รองลงมา คือ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ นิติธรรม ความคุ้มค่า และความมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของประชาชน เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีธรรมาภิบาล ด้านความโปร่งใสมาก รองลงมา คือ ความคุ้มค่า คุณธรรม ความรับผิดชอบ นิติธรรม และความมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีธรรมาภิบาลด้านคุณธรรมมากที่สุด รองลงมา คือ ความมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า นิติธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นพบว่า ประชาชนผู้รับบริการโดยตรงจาก กำนันผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้มองว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน มีภาวะผู้นำ หรือ หลักธรรมาภิบาลหรือไม่ ประชาชนให้ความสำคัญกับประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านมากกว่า ภาวะผู้นำและหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นรองในมุมมองของประชาชน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าบทบาทการทำหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ มีอำนาจในการสั่งการได้ ซึ่งภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่จะต้อง มีลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี จะต้องรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน วางตัวเป็นกลาง มีความยุติธรรม ยอมเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ จึงจะนำไปสู่การทำงานที่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยมองว่า การปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ มีความรับผิดชอบต่อส่วนตนและส่วนรวม มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน พร้อมรับการตรวจสอบจากประชาชน และส่วนราชการ ดังนั้น การจะเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ดีและปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ นำพาตำบล

หมู่บ้านไปสู่ความเจริญก้าวหน้า กำหนดผู้ใหญ่บ้านต้องมีภาวะผู้นำและยึดหลักการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อประกอบการศึกษาในระดับปริญญาโท ทำให้ยังมีข้อจำกัดด้านระยะเวลา ดังนั้น ควรมีการศึกษาอย่างน้อย 2 ปี เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหามากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภออื่นด้วย เช่น ศึกษาในพื้นที่บริบทที่มีลักษณะเมือง เพื่อเปรียบเทียบพื้นที่ในลักษณะเมืองกับชนบท

2) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรดึงชุมชนเข้ามาเป็นอาสาสมัครร่วมศึกษาวิจัยด้วย เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลวิจัย ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง. (2561). คู่มือปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อสาธาธิการดินแดน กรมการปกครอง.
- กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง. (2560). พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธาธิการดินแดนกรมการปกครอง.
- กมลพรรณ พึ่งด้วง. (2560). “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทญา องค์ชมพู. (2554). “ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้และความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่”. ค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉกาจ อาสนา. (2559). “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่”. ค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูหญิง หลิน. (2556). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการทำงานของพนักงานชาวจีนในบริษัท ชันโซ่ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด”. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559). “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17”. ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นฤมล บุญรอด. (2548). “ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการในหน่วยงานด้านวิชาการกรมศุลกากร”. ค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณฑิรา มีรส. (2558). “รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลักขณา ฤชา. (2543). “ภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อประสิทธิภาพการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิทยา สุรินทร์. (2553). “ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมชาย เทียนสมใจ. (2556). “รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ”. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.